

המוסד לבטיחות ולגיהות

מרכז מידע ואינטרנט

רח' מזא"ה 22, ת.ד. 1122, תל-אביב 61010
טלפון: 03-5266455 פקס: 03-5266456
e-mail: info@osh.org.il

ת-181

סדרת גליונות סיכונים

עסיין
פיזיותרפיסט

אחות כללית
אקופונקטוריסט
עובד מכון יופי

מרץ 2013

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

גליונות הסיכונים הוכנו ע"י צוות מומחים
בראשות פרופ' א. דונגי
בהתאם להנחיות
ארגון העבודה הבינלאומי ILO

עריכה: רונית דוידוביץ

חוברת זאת נועדה למסור מידע לקורא בתחומים בהם עוסק הפרסום
ואיננה תחליף לחוות דעת מקצועית לגבי מקרים פרטיים.
כל בעיה או שאלה מקצועית, הקשורות במקרה פרטי- יש לבחון,
לגופו של עניין, עם מומחה בתחום.

© כל הזכויות שמורות

למוסד לבטיחות ולגיהות - מרכז מידע

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או
לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר - כל חלק שהוא
מהחומר שבחוברת זה אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר אחות כללית עלולה להיות חשוף אליהם במהלך עבודתה הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתה של האחות הכללית. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶ וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי היא אחות כללית?

עובדת של שירותי הבריאות אשר רשומה בתור אחות מוסמכת; מסייעת לרופאים בעבודתם; מטפלת באירועי-חירום כאשר הרופאים אינם במקום; נותנת שירות מקצועי של אחות מוסמכת לחולים, לפצועים, לנכים פיזיים ונפשיים, ולכל מי שזקוק לשירותי סיעוד

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

האחות הכללית חשופה למעשה לכל הסיכונים האקוטיים הקיימים במוסדות הטיפוליים שבהם היא עובדת:

האחות הכללית חשופה למעשה לכל הסיכונים האקוטיים הקיימים במוסדות הטיפוליים שבהם היא עובדת:

- היא עלולה לחלות במחלה מדבקת כתוצאה ממגע ישיר עם החולים
- היא עלולה להיות חשופה לכימיקאליים מסוכנים שונים, כולל חומרי ניקוי, חיטוי ועיקור, אשר יכולים לפגוע בעור, ברקמות הריריות ובמערכת הנשימה; לגזי הרדמה, סמים וקרינות; לעצמים חדים (אזמלים, מזרקים, וכו'), משטחים לוחטים, ציוד חשמלי פגום, וכדומה
- היא יכולה לסבול מכאבי גב ומבעיות שריר-שלד הנגרמות עקב הטיפול בחולים כבדים, כולל הרמתם ונשיאתם. הליכה מרובה ועבודה ממושכת בעמידה גורמים לעייפות ולבעיות ברגליים
- האחות הכללית עלולה לסבול מהלחצים והשחיקה הנוצרים בגלל העבודה במשמרות, בשעות הלילה, המגע עם נפגעי תאונות ושעת-חירום ואחריותה הישירה כלפיהם, וכן עקב המגע הבלתי נמנע עם משפחות הנפגעים.

* מעודכן ל - 1.1.13

נערך על ידי צוות מומחים בראשותו של פרופ' אלכסנדר דונגי אומץ על ידי ארגון הבינלאומי ILO.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

- 1 היתקלויות, החלקות ונפילות על רצפות רטובות, במיוחד בזמן מצבי-חירום
- 2 דקירות וחתכים הנגרמים על ידי עצמים חדים, (במיוחד דקירות ממזרקים וחתכים מאזמלים)
- צלקות וכוויות כתוצאה ממגע בציוד עיקור חם, במים חמים או בצינורות קיטור
- 3 4 מכות חשמל כתוצאה ממגע בציוד חשמלי פגום, שבידודו לקוי, או שאינו מוארק כהלכה
- 1 5 פציעות של אצבעות וכפות רגליים עקב נפילת חפצים כבדים עליהם, למשל נפילת ציוד רפואי
- כאבי גב חזקים, הנובעים מתנוחות-גוף לא נכונות או עקב ביצוע תנועות מאומצות יתר על המידה תוך כדי הטיפול בחולים כבדים ביותר
- הרעלה חריפה כתוצאה משחרור מקרי של גורם כימי רעיל.

סיכונים פיזיקליים

- 6 חשיפה לקרינה הנפלטת ממכונות רנטגן ו/או רדיואיזוטופים
- חשיפה לקרינת לייזר
- חשיפה לגורמים סביבתיים, כולל חום או קור קיצוניים, לחץ סביבתי מוגבר או מוקטן, וכו'

סיכונים כימיים

- חשיפה לכימיקאלים בזמן תאונה (מגע עם כימיקאלים שנשפכו או התפזרו, עם חומרים דולפים ועם כימיקאלים לא מזוהים)
- סכנת הרעלה כתוצאה מחשיפה לאדים או גזים שהשתחררו בזמן ערבוב חומרים בלתי-מזוהים (למשל, חומצות או מחמצנים חזקים עם תרכובות אורגניות)
- 7 סכנת חשיפה לגזי הרדמה (אתיל-ברומיד, אתיל-כלוריד, אתיל-אתר, הלותרן, דו-חנקן חמצני, וכו')
- 7 אבדן שומן-עורי, גירויים ודלקות עור הנגרמים בגלל שימוש מרובה בסבונים, דטרגנטים, וחומרי-חיטוי, וכו'
- גירוי עיניים, אף וגרון בגלל חשיפה לאירוסולים או לטיפות של חומרי ניקוי ורחיצה (שחלק מהם בסיסיים)
- 8 המתפזרים באוויר
- הרעלה כרונית בגלל חשיפה ארוכת-טווח לתרופות, נוזלי עיקור (לדוגמה גלוטאראלדהיד), גזי הרדמה, וכו'
- 9 אלרגיה ללטקס הנגרמת עקב חשיפה לכפפות של לטקס טבעי ולמוצרים רפואיים אחרים

סיכונים ביולוגיים

סיכון של הידבקות במחלה מדבקת, בגלל מגע עם החולים
חשיפה למיקרואורגניזמים פתוגניים המצויים בנוזלי הגוף של החולים מהווה סיכון ביולוגי
ניכר, במיוחד לגבי מחלות המועברות באמצעות הדם (כמו אידס, ודלקת-כבד זיהומית)

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

- 10 עייפות וכאבי גב תחתון כתוצאה מהטיפול בחולים רבי משקל ועקב עבודה ממושכת בעמידה
לחצים בעבודה, יחסים מתוחים במשפחה ושחיקה, כתוצאה מעבודה במשמרות, עבודת
לילה, שעות נוספות, ומגע עם פציינטיים חולים, במיוחד קורבנות של תאונות ובני
משפחותיהם
השפעה תיגבורית אפשרית, כתוצאה מחשיפות מרובות, של הלחצים והמעמסים הנגרמים
כתוצאה מעבודה במצבי חירום, מאחר ועל האחות הכללית לטפל בזמן ארועים בבעיות
שאינן יכולות להיפתר על ידי עובדים אחרים באותה המשמרת

רשימת אמצעי המניעה

- 1 * לבשי נעליים מיוחדות עבור אחיות, עם סוליות לא-מחליקות
* יש לטפל בחפצים חדים בזהירות מרבית; יש להשתמש במכלים בטיחותיים מיוחדים בכדי לאכסן את מחטי המזרקים
2 המשומשים עד לסילוקם הסופי
* יש להתקין מנתקי-זרם עבור המעגלים החשמליים של המבנים ולדאוג להארקה נאותה; יש להזמין חשמלאי מוסמך כדי
3 שיבדוק ויתקן כל ציוד חשמלי פגום או חשוד
4 * יש להקפיד על מילוי כל הוראות הבטיחות לגבי ההתקנה והבדיקה התקופתית של הציוד החשמלי הרפואי
5 * יש לוודא שכל המעברים הנם חופשיים, שאין בהם חפצים זרוקים, ושניתן לראות בברור דרכם
* יש לענוד דוזימטר של קרינה (תג קרינה או מכשיר דומה) כאשר נחשפים לקרינה; מלא אחר כל הוראות הבטיחות כדי
6 להפחית את החשיפה לקרינה עד למינימום
* יש להתקין מערכת מיזוג-אוויר בחדרי החולים, עם אוורור כללי יעיל כדי להפחית את עומס החום ולהרחיק את הריחות
7 הרעים, הגזים והאדים
8 * יש לוודא שימצאו במקום משטיפות עיניים או בקבוקי שטיפה
9 * אחיות הרגישות ללטקס טבעי חייבות להשתמש בכפפות נטולות-לטקס ולהימנע מלבוא במגע מוצרי לטקס אחרים
* יש לספק אמצעי הרמה להרמתם והובלתם של חולים רבי-משקל; יש להתייעץ עם מומחה לבטיחות תעסוקתית
10 בנוגע לטיפול הנאות בחולים כבדים.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

אחות; אחות מוסמכת.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

אחות/אח העונה על הדרישות ההשכלתיות והחוקיות אשר הוכשר/ה לשמש בתור אח/אחות מוסמך/כת, בהתאם לדרישות משרד הבריאות. מבצע פעילויות המצריכות מיומנות ושיפוט מקצועי לגבי אבחנה, טיפול וייעוץ לחולים, פצועים ולאנשים בלתי-כשירים אחרים; מסייע/ת לרופא האחראי ופועל/ת לקידום הבריאות ולמניעת מחלות [לפי DOT].

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

אחיות המועסקות במחלקות שונות במסגרת בית החולים או המוסד הרפואי/פארה-רפואי, כגון: אחות חדר-ניתוח, אחות תעסוקתית, אחות חדר הרדמה, אחות בית ספר, אחות בריאות הציבור, וכדומה.

מטלות

אבחון; ארגון ותכנון (עבודת האחיות במחלקה; נוהלי עבודה; וכו'); בדיקה (המצב הבריאותי); בידוד; ביצוע; ביקור (חולים); מחלימים;...); ביקורת; האכלה (חולים); הדרכה והוראה (תלמידות; אחיות חדשות; וכו'); הזמנה (תרופות); הזרקה; החלפה (אחיות אחרות); הכנה; הנחייה; הסברה; הספקה; הפנייה; הפעלה (מכשור;...); הרמה (חולים); השגחה; השתתפות (בכנסים מקצועיים; חיסון; ימי-עיון; ישיבות;...); חבישה; חיטוי; חקירה (אפידמיולוגית, וכו'); טיפול (בחולים; בתלונות; בבני-משפחה של חולים;...); ייעוץ; ליווי (רופאים, בזמן הביקור במחלקה); מדידה (דופק; חום;...); מיילדות; מניעה; מעקב; מתן (תרופות; הנחיות; שירותים מקצועיים; מסאז';...); ניהול; ניטור; ניקוי; סיוע (לרופאים, מרדימים, וכו'); סיעוד; עיקור; ערבוב (כימיקלים); פיקוח; צפייה; קיבוע (שברים); קידום (בריאות); ריאיון; רחיצה (חולים); תאום; תרגול.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

הספקה רפואית (מזרקים; מחטים; תחבושות; גאזה; פדים סטריליים; אזמלים; פלסטרים; וכו'); מסיכות; סטטוסקופ; ספיגמומנטר; ציוד ניטור; ציוד ניקוי וחיטוי; ציוד עיקור; קתטר; שעון; תרמומטרים.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

מחלקות שונות של בתי חולים ומוסדות טיפול רפואי אחרים.

מראי מקום

1. Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 4th Ed., ILO, Geneva, 1998, Vol. 3, Chapter 97.
2. Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 3rd Ed., ILO, Geneva, 1983, Vol. 2, pp. 1480-2; 1528.
3. Occupational Diseases – A Guide to their Prevention. DHEW- NIOSH Pub. 77-181, 1977 (multiple pages-
- See entry “nurses” in index).

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים ?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים. גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר אקופונקטוריסט עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של אקופונקטוריסט. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶) וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא אקופונקטוריסט ?

מומחה בתחום האקופונקטורה אשר מעריך את מצבו הבריאותי הכולל של הפציינט ומתכנן טיפול בשיטה של דיקור סיני, שיסדיר את הזרימה של קווי האנרגיה בגוף; הטיפול נעשה ע"י החדרת מחטים דקות בעלות אורכים שונים לאותן נקודות בגוף המוכרות כמתאימות לטיפול אפקטיבי בלקויות מוגדרות

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה ?

- החלקות, מעידות ונפילות על גבי רצפות חלקקות
- דקירות וחתכים ממחטי הדיקור ומעצמים חדים
- פציעות של אצבעות וכפות רגליים עקב נפילת חפצים כבדים עליהם
- חשיפה לקרינת חום, קרינת לייזר, שדות חשמליים ומגנטיים וכו'
- כוויות וצריבות ממים חמים ומקיטור שמשתמשים בהם עבור ציוד לחיטוי ועיקור; ממכונות המספקות אוויר חם המשמש למטרות ייבוש; תוך כדי הכנת מוקסה (משחת המסאז'); או תוך כדי הטיפול עם כוסות רוח
- חשיפה לשמנים אורגניים, למשחות עיסוי, לאלכוהול ולחומרי חיטוי, העלולה לגרום לאלרגיות ורגישות יתר
- חשיפה למחלה מדבקת המועברת באמצעות נוזלים ביולוגיים, כמו הדם של המטופל במקרה של דקירה
- פגיעה בפרקים ובכפות הידיים כתוצאה מביצוע במשך שנים של עיסויים מרובים
- פגיעות במערכת שריר-שלד, כולל פגיעות הקשורות: ביציבה בעת עבודה, במאמץ חוזר ונשנה, וכדומה.

* מעודכן ל - 1.1.13

נערך על ידי צוות מומחים בראשותו של פרופ' אלכסנדר דונגי אומץ על ידי ארגון הבינלאומי ILO.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

1

החלקות, מעידות ונפילות על גבי רצפות חלקלקות

דקירות וחתכים ממחטי הדיקור ומעצמים חדים

1

פציעות של אצבעות וכפות רגליים עקב נפילת חפצים כבדים עליהם

2

חשיפה ל-, או מגע עם, זרם חשמלי, כתוצאה ממכשור לא תקין

כוויות וצריבות ממים חמים ומקיטור שמשמשים בהם עבור ציוד לחיטוי ועיקור; ממכונות המספקות אוויר חם המשמש למטרות ייבוש; תוך כדי הכנת מוקסה (משחת המסאז'); או תוך כדי הטיפול עם כוסות רוח שרפה, הנגרמת כתוצאה מהשימוש בלהבה פתוחה לצורך חיטוי וטיפול חומני.

סיכונים פיזיקליים

4 3

חשיפה לקרינה בלתי-מיננת: אור נראה, אינפרא-אדום, קרינת לייזר, שדות חשמליים ומגנטיים וכו' אקופונקטוריסטים העובדים במרכזי שיקום גדולים חשופים לרעש מטריד הנפלט ממכונות, מכשירים וציוד

5

חשיפה לגורמים סביבתיים, כולל חום או קור קיצוניים ולחות גבוהה.

סיכונים כימיים

גירוי עיניים, אף וגרון בגלל חשיפה לארוסולים מוצקים שמכילים חומרי ניקוי ורחצה שונים (שחלקם בסיסיים) או לטיפות של חומרי ניקוי נוזליים

6

חשיפה לשמנים אורגניים, למשחות עיסוי, לאלכוהול ולחומרי חיטוי, העלולה לגרום לרגישות יתר אצל המטפל

7

אלרגיה ללטקס הנגרמת בגלל חשיפה לכפפות ומוצרים רפואיים אחרים העשויים לטקס טבעי.

סיכונים ביולוגיים

- 7 חשיפה למחלה מדבקת המועברת באמצעות נוזלים ביולוגיים, כמו הדם של המטופל במקרה של דקירה
- 6 חשיפה לתמציות צמחים גורמי-אלרגיות ו/או ללענה, הידועה כגורם אלרגי ומשמשת להכנת מוקסה.

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

- 8 פגיעות במערכת שריר-שלד, כולל פגיעות הקשורות: ביציבה בעת עבודה, במאמץ חוזר ונשנה, ובהזזה או נשיאה של חפצים כבדים
- 8 פגיעה בפרקים ובכפות הידיים כתוצאה מביצוע במשך שנים של עיסויים מרובים גורמי אי-נוחות וסבל פיזיים וכימיים (למשל: ריחות ספציפיים [כגון אלה של תמציות הצמחים], תאורה לקויה וכו').

רשימת אמצעי המניעה

- 1 רצוי לנעול נעלים בטיחותיות עם סוליות לא מחליקות
- 2 יש להתקין מפסקי זרם-פחת; בכל מקרה של ציוד חשוד או פגום יש להזמין בדיקה של חשמלאי מומחה
- 3 יש לנקוט בכללי הזהירות המקובלים לגבי קרינות חומניות, קרינות אור, לייזר ושדות מגנטיים - כתלות בסוג הטיפול הספציפי בתחום האקופונקטורה
- 4 יש להסדיר תאורה מספקת ובלתי מסנוורת באתר הטיפול
- 5 בחדר טיפול ממוזג יש לוודא שזרימת האוויר הקר לא תהיה מכוונת כלפי האקופונקטוריסט הנמצא בחדר מספר שעות רב
- 6 יש להסדיר אוורור נאות באתר הטיפול; להשתמש בנשמית במידת הצורך
- 7 יש להשתמש בכפפות בעת הטיפול; אקופונקטוריסט הרגיש ללטקס צריך להשתמש בכפפות נטולות לטקס ולהימנע ממגע עם מוצרי לטקס אחרים
- 8 רצוי להסתייע במומחה לארגונומיה בנוגע לתנחות היציבה והעבודה הנכונות תוך כדי מתן הטיפול (במיוחד בהקשר למסאז') כדי למנוע פגיעה במערכת השריר-שלד.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

מומחה ברפואה אלטרנטיבית (אקופונקטורה); מומחה לדיקור סיני; מומחה לרפואה סינית.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

אקופונקטוריסט הוא מומחה בתחום האקופונקטורה (הערה 1). האקופונקטוריסט מעריך את מצבו הבריאותי הכולל של הפציינט ומתכנן טיפול שיסדיר את הזרימה של קווי האנרגיה בגוף; הוא עושה זאת ע"י החדרה של מחטים דקות בנקודות ספציפיות מתחת לעור. בעקבות הפניה של הרופא המטפל הקונבנציונאלי, עובר האקופונקטוריסט על התיק הרפואי של הפציינט, ועל הממצאים הפיזיים והאבחנה של הרופא המטפל, כדי לוודא באילו תסמינים ו/או לקויות יש לטפל; הוא בוחר מחטים בעלות אורכים שונים, בהתאם למיקום של נקודת ההחדרה ומחירן באותן נקודות בגוף המוכרות כמתאימות לטיפול אפקטיבי בלקויות המסוימות; הוא עושה זאת תוך הסתמכות על הכרת נקודות האקופונקטורה ותפקודיהן. הוא משאיר את המחטים בגוף הפציינט לפרקי זמן מוגדרים, בהתאם לסימפטומים או הלקויות שמטפלים בהן ומוציא אותן. שורף קליפה של עץ לענה בתוך מסננת קטנה כדי לבצע טיפול חומני (טיפול במוקסה = moxibustion). מכסה את אזור ההחדרה בבד ומשפשף את המסננת מעל לבד כדי להעביר בו חום ולסייע בהקלת הסימפטומים של הפציינט [לפי DOT]. בנוסף על הטיפול במחטים הוא יכול להשתמש גם בזרמי חשמל חלשים (מיקרו אמפרים) לחימום של נקודות האקופונקטורה, בלייזרים ברמה נמוכה, בתרפיה באמצעות מגנטים, במסאז' (עם משחות), בתרגול גופני, במתן המלצות לגבי דיאטה ובטיפול באמצעות עשבי-מרפא. על האקופונקטוריסט להיות דייקן, ערני וקשוב כלפי המטופלים, להיות מסוגל לעורר אצלם אמון בו, וצריך שתהיה לו קואורדינציה טובה של היד והעין.

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

אוסטיאופת; אורטופד; מרפא נשימת/תעסוקתי; עוסק ברפואה אלטרנטיבית (כולל: איזון שדה אלקטרומגנטי; ארומותרפיה; ביופידבק; הומיאופתיה; הילינג; טאי-צ'י, טווינה; טיפול פסיכו-אנרגטי מרידיאני; מדיטציה טרנסנדנטלית; נטרופתיה; עיסוי; פאנג שואי; פרחי באך; צמחי מרפא; ריברסינג; רייקי; רפלקסולוגיה,...), רפואה הוליסטית, רפואה משלימה, רפואה סינית,...; פודיאטריסט; פיזיותרפיסט; וכדומה.

מטלות

אבחון; בחירה; החדרה (מחטים); המלצה; הערכה; הצמדה (כוסות רוח); וויודא; חימום (אזור העיסוי [באמצעות משחות, וכו']; טיפול; כיסוי; לימוד; מיקום (נקודות האקופונקטורה); עיון; עיסוי; קביעה (דיאטה, משטר התעמלות, תרופות,...); ראיון (פציינטים); שפשוף; שרפה; תאום; תכנון (מערך טיפולים); תרגול.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

ציוד דיקור סיני (מחטים בגדלים שונים,...); ציוד חימום רקמות (כוסות-רוח, משחות סיניות, דיאתרמיה,...).

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

בתי ספר לרפואה; מחלקות לרפואה אלטרנטיבית בבתי חולים ובבתי החלמה; מרפאות פרטיות וציבוריות (כולל מרפאות קופות חולים).

הערות

1. האקופונקטורה היא תחום מסוים של הרפואה הסינית המסורתית המוגדר בישראל כסוג של "רפואה אלטרנטיבית"; תחום זה מבוסס על תפעול אנרגית הגוף (Qi/Chi - כוח החיים או האנרגיה המצויה בכל יצור חי) אשר קווי הזרימה שלה נחשבים ע"י מגוון של גורמים שונים. האקופונקטורה מהווה גישה הוליסטית כלפי הבריאות, תוך התמקדות על שיפור תחושת הבריאות והרווחה הכוללת של הפציינט ולא דווקא על טיפול מבודד בסימפטומים ספציפיים. ניתן להשתמש בשיטה זו כדי לטפל במכלול של מצבים פיזיים ורגשיים, כולל הפרעות של מערכות השריר-שלד, הנשימה, הקיבה והמעיים, והעצבים ולהקלה של אלרגיות וכאבים כרוניים. יש כאן שילוב של הקלת כאבים, מניעת מחלות וסיוע להחלמה. ברפואה המערבית מסתייעים לעתים קרובות באקופונקטורה ומפנים פציינטים לטיפולו של מומחה בתחום זה. מחקרים רפואיים שנערכו בין 1998 ל 2003 הראו שאקופונקטורה יעילה כנגד שבץ חמור, פגיעות חמורות בחוט השדרה, אלכוהוליזם והתמכרות לקוקאין (בשילוב עם טיפולים אחרים), לידת עכוז, כאבי צירים, מיגרנות, בחילות והקאות לאחר כריתת רחם או לאחר ניתוחים בילדים, כאבי מחזור וגמילה מעישון.
2. בארה"ב, כדי לגשת לבחינות הסמכה כאקופונקטוריסט על המועמד לעבור התמחות מעשית מוקדמת של לפחות 1750 שעות.
3. מומלץ כי האקופונקטוריסט יקבל חיסון נגד הפטיטיס B.

מראי מקום

1. Acupuncture and moxibustion. 455 pages. Acupuncture Shop.com - Vesterbikvej 31, Sig - 6800 Varde, Denmark
2. U.S. Department of Labor: Dictionary of Titles (DOT), 4th. Ed., 2 Vol., 1991
3. Ellis, Wiseman & Boss : Fundamentals of Chinese Acupuncture, revised Ed., Trade paperback book, 484 pp. 1991
4. Nasser, A.: Some General Information on Painless, Non-invasive, Low-Level Laser Acupuncture, Boston Chinese Medicine, 1994.

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר עובד מכון יופי עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של עובד מכון יופי. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶ וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא עובד מכון יופי ?

עובד/ת המספק ללקוחות מגוון שירותי מכון-יופי, כולל איפור, עיצוב שיער, טיפולים קוסמטיים, וטיפולי מכון יופי.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- סיכונים מוגברים של החלקה, מעידה ונפילה תוך כדי הטיפול בלקוח, כתוצאה מהמצאות שאריות חומר, כמו שיער, על הרצפה, ועקב עמידה על ריצפה רטובה
- פציעה/דקירה ממספריים, פצירות, וכלי עבודה חדים אחרים המשמשים לביצוע תספורת, מניקור, פדיקור וכדומה
- סיכוני התחשמלות, כוויות ו/או סכנות שריפה כתוצאה מעבודה בצידוד חשמלי פגום
- התפתחות של דלקת-עור חריפה או דלקת-עור אלרגית, הנגרמות ע"י כימיקלים המצויים בצבעי-שיער, בחומרי-גיוון בחומרי-שטיפה וניקו, ובכימיקלים אחרים
- מגע עם ממיסים שונים, דטרגנטים, ו/או עם אדים של בשמים וחומרי סיכה, יכול לגרום להשפעות בריאותיות שליליות במערכת הנשימה ובעור
- סכנות לגירוי עור, אקזמות ואלרגיות שונות עקב עבודה ברטוב ומגע חוזר ונשנה עם חומרים טוקסיים או מחזרים
- סיכון להדבקות במחלה מדבקת עקב מגע עם לקוחות/עמיתים-לעבודה חולים
- פגיעות שריר-שלד, כמו כאבי גב תחתון, פציעות צוואר/כתף, או תחושות כאב ואי-נוחות ברגליים ובריכיים כתוצאה מעבודה ממושכת בעמידה
- סכנה של תקיפה, מילולית או גופנית, על ידי לקוח ו/או בני משפחתו;

* מעודכן ל - 1.1.13

נערך על ידי צוות מומחים בראשותו של פרופ' אלכסנדר דונגי אומץ על ידי ארגון הבינלאומי ILO.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

1	סיכונים מוגברים של החלקה, מעידה ונפילה תוך כדי הטיפול בלקוח/ה, כתוצאה מהמצאות שאריות שיער על הרצפה ועקב עמידה על ריצפה רטובה
1 2	סכנת התחשמלות עקב שימוש בכלים חשמליים המוחזקים ביד, או אחרים, תוך עמידה על ריצפה רטובה ו/או קצר חשמלי
5	פציעה/דקירה ממספריים, תערים, וכלי עבודה חדים אחרים המשמשים לביצוע תספורת, מניקור, וכדומה; היפגעות ע"י חפצים הנופלים ממדף גבוה
2	סכנת שריפה במכון היופי, במחסן החומרים, וכדומה... שכתוצאה ממנה סגל העובדים והלקוחות יפגעו מכוויות ומנשימת העשן
5 3 2	כוויות חמורות, כתוצאה ממגע לא זהיר במתקני העיקור של מכשירי התספורת, משימוש לא זהיר במייבשי שיער המייצרים אוויר חם ובמכשירי החלקת שיער, או כתוצאה משריפה
	היפגעות במקרה של שבר מראות או כלי זכוכית אחרים המצויים במכון היופי.

סיכונים פיזיקליים

3	סיכוני התחשמלות, כוויות ו/או סכנות שריפה כתוצאה מעבודה בצידוד חשמלי פגום
4	היפגעות מקרינת לייזר בעת השימוש בלייזר לאיחוי שיער
3	סיכוני כוויות כתוצאה מייבוש שיער במייבשים לא-תקינים, או ממגע עם מכשירי חיטוי הצידוד של מכון היופי.

סיכונים כימיים

5	התפתחות של דלקת עור חריפה (Irritant contact dermatitis) בידיים עקב חשיפה רבה למוצרים המזיקים לעור, כמו שמפו, צבעי-שיער, חומרי ניקוי, אצטון, וכימיקלים חריפים אחרים (הערה 1, ו- נספח 1)
6 5	התפתחות של דלקת-עור אלרגית (allergic contact dermatitis) נגרמת ע"י כימיקלים המצויים בצבעי-שיער, בחומרי-גיוון ובחומרי-שטיפה (הערה 2)
6 5 7	כימיקלים מחמצנים כמו תמיסות מי-חמצן; סודיום-הידרוקסיד, PARAPHENYLENEDIAMINE, אמוניאק וכימיקלים נוספים המשמשים לשטיפה, שמפו, גיוון וצביעת שיער (כמו לנולין, ביתא-נפתול, וכלוריד הכסף) גורמים לאלרגיה שבעקבותיה עלולים להתפתח עם הזמן דלקת עור אלרגית ו/או פגיעה בעיניים;
5	מגע עם ממיסים שונים, דטרגנטים, ו/או עם אדים של בשמים וחומרי סיכה, יכול לגרום להשפעות בריאותיות שליליות במערכת הנשימה ובעור

סיכונים ביולוגיים

6 5	העבודה ברטוב (שטיפה, שמפו, ...) עלולה לגרום לעור- יבש ביותר, לרגישות-יתר למים, ולדלקת-עור חריפה
5	סכנות לגירוי עור, אקזמות ואלרגיות שונות עקב מגע חוזר ונשנה עם חומרים טוקסיים או מחזרים
8 5	סיכון להידבקות בנגיף ה-אייДС, או במחלה אחרת המועברת ע"י דמים, עקב מגע עם דם של לקוח נגוע.

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

9	כתוצאה מעבודה ממושכת בעמידה נגרמות פגיעות שריר-שלד, כמו כאבי גב תחתון, פציעות צוואר/כתף, או תחושות כאב ואי-נוחות ברגליים ובירכיים
9	סיכון של היווצרות מחלות ורידים (בעיקר אצל נשים) עקב עמידה ממושכת על הרגליים מדי יום ביומו
10	סכנה של תקיפה, מילולית או גופנית, על ידי לקוח ו/או בני משפחתו
10	סכנה של שוד בשעה שהעובד או הבעלים של המכון נמצא לבדו במכון היופי לפני סיום העבודה.

רשימת אמצעי המניעה

1	יש לאסוף בהקדם שאריות תספורת/פסולת-אחרת מהרצפה, לנגב ללא דיחוי רצפות רטובות, ולוודא שאין כבלי חשמל חופשיים מונחים על הרצפה ושהעובדים נועלים נעליים מתאימות
2	יש להימנע משימוש בכלי עבודה חשמליים מיטלטלים, שהם פגומים או שבידודם אינו תקין; יש לבצע הערכת סיכונים בתאום עם מכבי האש ולהקפיד על הוראות המנע והפינוי הרלבנטיות
3	יש לבדוק תקופתית את מצב כלי העבודה והמכשירים החשמליים; יש להימנע משימוש במכשירים חשמליים מיטלטלים ומכאלה שבידודם אינו תקין; אין לרכוש ציוד של יצרנים מפוקפקים; אין לגעת במכשירים בידיים רטובות; סגל העובדים צריך להיות מודע למיקום של תיבת הנתיקים ולאופן ניתוק החשמל במקרה חירום
4	יש לנקוט בכל אמצעי הזהירות המומלצים ע"י יצרן הלייזר, ובמיוחד להימנע מלהכניס ידיים ו/או להתבונן לתוך הקרן בעת פעולת המכשיר
5	להגנת העור, יש להשתמש בכפפות חד-פעמיות ללא לטקס (כפפות על בסיס ניטריל, ויניל או פוליאטילן) בכל השלבים של שטיפה, חפיפה, צביעה, הלבנה, וכדומה של השיער; בשלבי השטיפה והעבודה ברטוב יש להסיר טבעות מהאצבעות למניעת אפשרות של אלרגיה לניקל; יש לייבש הידיים לאחר השטיפה ולמרוח עליהן קרמים לחים, משחות מרככות וחוסמות-רטיבות (BARRIER CREAM) לפני תחילת העבודה ובסיומה; במקרים מסוימים יש להגן על מערכת הנשימה באמצעות נשמיות
6	לפני השימוש בצבעי שיער יש לעיין בגיליון בטיחות החומר הרלבנטי ולפעול על פיו (נא לעיין ב- נספחים 1-2)
7	יש להגן על העיניים באמצעות משקפי מגן
8	יש להקפיד על לבישת כפפות, חיטוי מספריים, תערים וכלים אחרים שהזדהמו בדם, ועל שימוש בנשמיות
9	על הכיסאות של המטופלים להיות ניתנים לכוונון הגובה; יש לתכנן את הכיורים כך שבעבודה בהם יגרם עיוות מינימאלי של הגוף; יש לספק לעובדים שרפרפים עם גלגלים לשימוש בזמן הטיפול
10	יש לנעול את מכון היופי במקרים של חשש לתקיפה או לשוד, ולהנחות העובדים לגבי נוהל פנייה למשטרה.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

מעצב שיער; ספר נשים/גברים; ספר מכון-יופי; עובד מספרה.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

1. תאור התפקיד לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (ישראל): "קבוצה ראשית 47 – עובדי שירותים אחרים... קבוצה זו כוללת ספרים, קוסמטיקאים, עוזרים לרופאי שיניים... עובדים בקבוצה זו מספרים, מעצבים ומסדרים שיער ופאות נוכריות, מסדרים ומגלחים זקנים, מבצעים טיפולים קוסמטיים, מאפרים, מטפלים בציפורניים ובכפות רגליים, ועובדי שירותים אחרים". נכללים כאן עובדי קבוצה משנית 470 "ספרים" (מעצב פאות נוכריות; מעצב שיער; ספר גברים; ספר נשים), עובדי קבוצה משנית 471 "קוסמטיקאים ומאפרים" (קוסמטיקאי; מאפר; מניקוריסט; פדיקוריסט), ועובדים אחרים.

2. תאור תפקיד של עובדי קבוצת ISCO5141 - "עובדי שירותים אישיים אחרים" (מעצבי-שיער, ספרים, עובדי מכוני-יופי ועובדי מקצועות דומים) – לפי ISCO-88: עובדים אלה מעצבים שיער ראש, מגלחים ומקצצים זקנים, מבצעים טיפולי יופי, משתמשים בקוסמטיקה ובחומרי-איפור, ומבצעים טיפולים נוספים בכדי לשפר את המראה החיצוני של לקוחותיהם. המטלות שלהם כוללות: (1) קיצוץ, שטיפה, צביעה וסלסול של השיער; (2) קיצוץ, שטיפה וגילוח של שיער הזקן; (3) טיפול בעור הגולגולת; (4) התאמת פאות נוכריות בהתאם לדרישות הלקוח; (5) ניקוי וטיפול באמצעות קרמים, משחות ומוצרים דומים בפנים ובחלקי-גוף אחרים; (6) עיסוי של הפנים ו/או הגוף; (7) איפור הלקוחות של מכון-יופי; (8) איפור של שחקנים וממלאי תפקידים אחרים; (9) ניקוי, עיצוב, וליטוש של ציפורני ידיים ורגליים וטיפול בנגעים קלים ברגלים, כמו יבלות, עור יבש, צלקות או אצבעות-רגליים מעוותות; (10) טיפול בלקוחות העושים אמבטיה, וביצוע עיסוי יסודי; (11) ביצוע מטלות דומות; (12) פיקוח על עובדים אחרים. דוגמאות למקצועות הכלולים בקבוצה זו: ספר; עובד מכון-יופי; מרפא-רגליים (כירופוד); מעצב שיער; מניקוריסט; עובד רחיצה/בלן.

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

איפור; ייצור פאות מלאכותיות; ייצור תוספות-שיער; מניקור; עיסוי; פדיקור; שרותי מכון יופי/קוסמטיקה/כתובות קעקע וכו'.

מטלות

אחסנה (של מוצרי קוסמטיקה); איפור; בישום; גזיזה; גיוון (שיער); גילוח; הברשה; הדבקה (תוספות שיער); הלבנה (שיער); הזמנה (חומרים שונים); חיטוי; חיתוך; חפיפה; טיפול (מניקור ופדיקור); ייבוש; יישור (שיער); כביסה; ניהול (פנקסים ורשומות); ניקוי; סיבון; סיכה; סירוק; סלסול; עיסוי (פנים, צוואר או גולגולת); עיצוב; צביעה; קיצוץ; קבלה (של סחורה); קנייה ומכירה (בשמים, משחות, מוצרי קוסמטיקה וכו'); קעקוע; רחיצה; ריכוך; ריסוס; שטיפה; תלתול; תספורת (ראה "פנס 2").

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

ריהוט (עגלות שירות, עמדות תספורת וחפיפה, קערות, ארונות, כיורים, מראות, הדומי רגליים, דלפק קבלה...); כסאות (המתנה, ספר, עבודה, חפיפה, איפור, ילדים...); עמדות עבודה; אביזרים (ארגזי כלים; תיקים ונרתיקים; מסרקים ומברשות שונות; מרססים ומתזים; אביזרים לסלסול/יישור/החלקת שיער/ופרמנט; וכו'); פוליש; ציוד לקוסמטיקה (מיטות, שרפרפים, עגלות, משחות, בשמים, וכו'); שכמיות וחלוקים; מוצרי איפור וצביעה (כימיקלים, צבעי שיער, חומרי ריכוך ושטיפה...); מכונות גילוח/גזיזה ידניות וחשמליות; מכונות ייבוש שיער; מספריים; תערים; מכשירים ומוצרי טיפוח לשיער; תוספות שיער; וכדומה.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

מכוני יופי/קוסמטיקה; מכוני עיצוב שיער; מלונות; מספרות.

הערות

1. דלקת העור החריפה נגרמת כתוצאה מחשיפה למוצרים המזיקים לעור, כמו שמפו, חומרי ניקוי, וכימיקלים חריפים אחרים, ו/או מעבודה רבה בתנאי רטיבות בהם יש מגע במים ו/או נוזלים אחרים. נגרמים אבדן שומן מהעור, התייבשות, היסדקות, התקלפות והיסדקות העור. תופעה זו מתרחשת במהירות-יתר אצל בעלי עור רגיש ואצל אנשים עם היסטוריה של אסתמה, אגזמה או קדחת השחת. המחלה מתפתחת בהדרגה ועלולה לפגוע במיוחד בשוליות, בספרים צעירים ובעובדים זמניים שבאים במגע מרובה עם מים וכיורים. טיפול זהיר בידיים והגנה עליהן למן תחילת העבודה ימנע את הדלקת.

2. דלקת העור האלרגית נגרמת כתוצאה מחשיפה לצבעי שיער, ולחומרי גיוון, הלבנה ושטיפה. מתפתחת אלרגיה לכימיקלים אלה, וכתוצאה ממנה העור יכול להאדים, להיסדק, להתבקע, להתקלף ונוצרות בו בועות. התגובה העורית מופיעה תוך שעות ספורות לאחר המגע עם הכימיקל הספציפי הגורם לאלרגיה. יכולים לחלוף ימים או שבועות עד שהאלרגיה נעלמת, אולם היא עלולה לחזור בעקבות כל מגע אקראי בחומר. דלקת זו יכולה להתרחש בכל נקודת זמן שהיא בקרירה של הספר ולעתים היא מופיעה במשולב עם דלקת העור החריפה. לאחר היווצרותה אין לדלקת האלרגית כל תרופה – אמצעי המנע

היחיד הוא הימנעות ממגע בחומר הגורם לאלרגיה.

3. יש להנחות את סגל עובדי מכון היופי להסתייע בגיליונות המידע של יצרני הכימיקלים וחומרי המספרה השונים; העובדים חייבים להשתמש בכפפות נטולות-לטקס בעת הערבוב או השימוש בחומרים; יש להשתמש רק בחומרי הלבנה לא-אבקתיים שאינם עלולים לגרום לאלרגיה של העור, הין או מערכת הנשימה; יש לאוורר היטב את המספרה ואת מחסן החומרים; יש להגן על הקליינטים באמצעות שימוש במגבות חד-פעמיות; במי-חמצן יש להשתמש רק במינונים המומלצים ויש לוודא שאין הם באים במגע עם אור, חום, וכימיקלים אחרים; יש לברר עם הלקוחות, הרוצים לצבוע את השיער, לגבי ה"היסטוריה" שלהם בנוגע לאלרגיה הקשורה בצביעת שיער או גרימת נזק לעור הקרקפת (במקרה כזה יש צורך ב"יעוץ רפואי")

מראי מקום

1. O*NET – occupational information network CODE: 68005A: Hairdressers, Hairstylists, and Cosmetologists
2. HSE: Example risk assessment for a hairdressing salon. Internet <http://209.85.229.132/search?q=cache>
(WWW.LEJOURNAL.CO.IL) לה ז'ורנל – מגזין שנוגע בשיער
4. מדריך היופי 2010 – המדריך המסווג לתעשיית היופי בישראל
5. יופי – המגזין המקצועי לתעשיית היופי בישראל (www.yofi.info)

נספחים

HSE's five simple steps that can help prevent dermatitis :

נספח 1

- Wear disposable non-latex gloves when rinsing, shampooing, coloring, bleaching etc.
- Dry your hands thoroughly with a soft cotton or paper towel.
- Moisturize after washing your hands, as well as at the start and end of each day.
- Change gloves between clients.
- Check skin regularly for early signs of dermatitis

תאור תפקיד/מטלות של מעצב-שיער (לפי O*NET)

נספח 2 :

1. חותך, מספר, מקצץ ומעצב שיער, או קטעי שיער, בעזרת מספרים, תער, קוצץ שיער/ פאות ו/או מכונת גילוח.
2. חופף, מסבן, רוחץ, שוטף ומייבש את השיער, הקרקפת או תוספות-השיער באמצעות מים, סבון נוזלי או תמיסות אחרות.
3. מלבין, צובע או מגוון את השיער באמצעות מברשת, קיסם או מטוש (כף-הגשה).
4. תוך שימוש במים ובתמיסות, מסדר, מסלסל ו/או מקרזל את השיער בעזרת רולרים או מיתקני תלתול.
5. מסרק, מבריש ומרסס שיער או פאות נכריות כדי לעצב אותן, כנדרש.
6. מצמיד/עוטף את הפאה הנכרית, או את תוספות-השיער, על בובת מודל-ראש, בהתאם להנחיות, דוגמאות, תרשימים או צילומים.
7. מאבחן את מאפייני השיער ותווי הפנים של הלקוח ו/או מעיין בהוראות האיפור כדי לקבוע ולהמליץ על טיפול יופי מתאים.
8. מטפל ומעסה את הקרקפת, למטרות טיפול והיגיינה, בעזרת הידיים, האצבעות או מכשור רוטט.
9. משתמש בחומרי ריפוי ומייעץ ללקוח לפנות לקבלת טיפול רפואי, כאשר הוא רואה שיש בקרקפת שלו בעיה כרונית או שקיימת סכנה של מחלה מדבקת.
10. ממליץ על ומשתמש בחמרים קוסמטיים, תרחיצים וקרמים כדי לרכך ולסוך את העור של הלקוח כדי לשפר את מצב העור ולהקנות לו צורה בריאה וטבעית ככל האפשר.
11. מעצב וצובע את הגבות או הריסים ומסיר את השיער המיותר מהפנים, בעזרת משחות מסירות-שיער ופינצטות.
12. מנקה, מעצב, צובע ומלטש את ציפורני הידיים והרגליים, בעזרת פצירות ופוליש של הציפורניים.
13. מעדן ושומר את רשומות המידע האישי של הלקוחות, כולל פרטי שירותי היופי שסופקו להם.

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים? *

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר עסיין עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של העסיין. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶) וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא עסיין?

עסיין רפואי הוא עובד במקצוע רפואי אשר מבצע בפציינטים (מתרפאים), מנימוקים בריאותיים וגיהותיים, עיסויים וטיפולים גופניים אחרים בהתאם להנחיות הרופא המטפל. מבצע בפציינטיים עיסויים וטיפולים גופניים אחרים: משתמש באלכוהול, חומרי סיכה, או תרכובות עיסוי אחרות. מעסה את הגוף תוך שימוש בטכניקות עיסוי כדוגמת לישה, שפשוף ומכות, על מנת לתגבר את זרימת הדם, לשחרר שרירים מכווצים, לאפשר סילוק של חומרי פסולת או להקל על מצבים אחרים, וזאת תוך שימוש בידים או בצידוד ויבראציה.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- החלקה ונפילה על רצפות רטובות או משומנות בשמני עיסוי, או עקב התנגשות במכשולים
- כוויות ו/או התחשמלות, כתוצאה מחשיפה ל-, או מגע עם, זרם חשמלי/גופים חמים
- מאמץ- יתר או תנועות מאומצות
- חשיפה לקרינות, כולל קרינות מיננות ובלתי-מיננות
- תנודות (vibrations) המשפיעות על גוף שלם
- גורמים כימיים בעלי השפעה מיידית ו/או השפעות כרוניות מאוחרות
- הידבקות, במחלה הקשורה עם דמים או נוזלי גוף אחרים, כתוצאה מקרבת-יתר או ממגע במטופל
- פגיעות במערכת שריר-שלד, כולל פגיעות הקשורות: ביציבה בעת עבודה, הזזה או נשיאה של חפצים כבדים או בעלי נפח גדול, מאמץ חוזר ונשנה

* מעודכן ל - 1.1.13

נערך על ידי צוות מומחים בראשותו של פרופ' אלכסנדר דונגי אומץ על ידי ארגון הבינלאומי ILO.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

1	החלקה ונפילה על רצפות רטובות או משומנות בשמני עיסוי, או עקב התנגשות במכשולים המצויים באזורי הטיפול או במעברים
2	התחשמלות, כתוצאה מחשיפה ל-, או מגע עם, זרם חשמלי (כולל חשמל סטטי)
3	פציעה של הרגליים או הבהונות עקב נפילת חפצים כבדים עליהם
4	מאמץ- יתר או תנועות מאומצות

סיכונים פיזיקליים

3 2	חשיפה לקרינות, כולל קרינות מיננות ובלת-מיננות:
3 2	כוויות ו/או התחשמלות ממגע במכשירי חימום והקרנה לא תקינים או לא מוארקים כנדרש
4	תנודות (vibrations) המשפיעות על גוף שלם
5	רעש (כולל אולטרה- ואינפרא-קול)
6 4	חשיפה לגורמים סביבתיים, כולל חום או קור קיצוניים, לחות גבוהה, וכו'

סיכונים כימיים

8 7	גורמים כימיים בעלי השפעה מיידית, כמו גרויים בעיניים ובמערכת הנשימה, השפעות על מערכת העצבים, בעיות במערכת העיכול; בעיות בעור וסיכונים בגלל חשיפה משולבת לכמה גורמים באותו הזמן
8 7	סיכונים כימיים הגורמים להשפעות מאוחרות, כרוניות, או לטווח ארוך, כמו - הרעלה כרונית סיסטמית ו/או השפעות סיסטמיות אחרות, השפעות על העור, העיניים, מערכות הנשימה והעיכול, ואלרגיות כימיות שונות

סיכונים ביולוגיים

10 9	הידבקות, במחלה הקשורה עם דמים או נוזלי גוף אחרים, כתוצאה מקרבת-יתר או ממגע במטופל
10 9	חשיפה למיקרואורגניזמים ולתוצרים הרעילים שלהם ו/או לצמחים רעילים או גורמי-אלרגיות ולחרקים

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

4	פגיעות במערכת שריר-שלד, כולל פגיעות הקשורות: ביציבה בעת עבודה, הזזה או נשיאה של חפצים כבדים או בעלי נפח גדול, מאמץ חוזר ונשנה
4	תנודות המשפיעות על איבר ספציפי בגוף
5 4	גורמי אי-נוחות וסבל פיזיים וכימיים (למשל: זיהום אוויר, ריחות רעים, רעש מפריע, תאורה לקויה, תסמונת הבניין החולה, וכו')
5	גורמים פסיכולוגיים וחברתיים הקשורים לאופי העבודה או למקום העבודה, כולל יחסי אנוש, ארגון העבודה, חשיפה לפשע או אלימות הקשורים בעבודה, עבודה במשמרות, וכו'

רשימת אמצעי המניעה

1	הרצפות חייבות להיות נקיות ויבשות וללא חבלים או כבלי חשמל החוצים אותן וללא מכשולים אחרים; היכן שיש סכנות החלקה יש לספק שטיחי-רצפה מונעי החלקה, ומגבות לספיגת מי טפטוף
2	יש לבדוק תקופתית, באמצעות חשמלאי מוסמך, את מכשירי הטיפול המשמשים לחימום והקרנה, לוודא שהם תקינים ושאינן סכנת מגע בינם לבין מים; יש לנטר תקופתית את מצב המכשור החשמלי ואת נהלי העבודה של מפעיליו (יש לבדוק חזותית ופיזית את מצב הכבלים ולוודא שיש הארקה נאותה)
3	יש לנעול נעלי מגן עם סוליות מונעות החלקה; יש לוודא שהמעברים חופשיים מרהיטים וחפצים מיותרים אחרים
4	רצוי להתייעץ עם מומחה לארגונומיה בנוגע לתנוחות העמידה והיציבה ומשך הטיפול בעת ביצוע העיסויים, על מנת למנוע פגיעות שריר-שלד
5	רצוי להתייעץ עם פסיכולוג תעסוקתי/ מומחה לארגונומיה המתמחה בנושאי הרעשים ומניעתם/החלשתם
6	יש להתאים את הטמפרטורה והלחות בחדר הטיפולים בהתאם לתחושות ולצרכים, של העסיין ושל המטופלים
7	יש להשתמש, במידת האפשר, בכימיקלים פחות רעילים, או בתהליכי עיקור יותר בטוחים; בעבודה עם גלוטראלדהיד יש להבטיח דילול האדים ע"י אוורור חזק של לפחות 10 חילופי אוויר לשעה בחדר הטיפולים
8	יש להקפיד על נהלי טיפול בטוחים לגבי שימוש בתרופות ובמשחות. לדוגמה: על העסיין ללבוש כפפות בעת ביצוע עיסוי בפציינט. יש לאמץ נוהל טיפולים מוגדר המתייחס להיבטים השונים שלפעילות הפיזיותרפיסט, כמו – הדרכה בבטיחות, שילוט אזהרה, שימוש בגיליונות בטיחות שלכימיקלים ו/או תרופות, וכדומה
9	יש לנקוט באמצעי הזהירות המקובלים במקצועות הרפואיים למניעת מגע עם דמים או נוזלי גוף אחרים, כולל שימוש בצידוד מגן אישי (כמו כפפות, מסכות, מגני פנים, ומשקפי-מגן כשעלול להיווצר מגע [נתזים, טיפות, תרסיס...]) עם דמים, נוזלי גוף, פצעים פתוחים, והפרשות מהפה, האף, העין, מערכת הנשימה וכדומה. עובד הרגיש ללטקס טבעי חייב להשתמש בכפפות נטולות לטקס ולהימנע ממגע עם מוצרי לטקס אחרים
10	יש להקפיד על ניקיון המרפאה והחצר ועל קיום משטר טיפול וניקיון נאות.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

מומחה לעיסוי גוף; מסז'יסט; מעסה; מעסה רפואי; עובד מרחצאות/בית מרחץ; עסיין רפואי; תרפיסט פיזיקאלי..

הגדרה ו/או תאור העיסוק

מבצע בפציינטיים, מנימוקים בריאותיים וגיהותיים, עיסויים וטיפולים גופניים אחרים: משתמש באלכוהול, חומרי סיכה, או תרכובות עיסוי אחרות. מעסה את הגוף תוך שימוש בטכניקות עיסוי כדוגמת לישה, שפשוף ומכות, על מנת לתגבר את זרימת הדם, לשחרר שרירים מכווצים, לאפשר סילוק של חומרי פסולת או להקל על מצבים אחרים, וזאת תוך שימוש בידים או בצידוד ויבראציה. משתמש בקיטור או בחום יבש, ובקרינות אינפרא-אדום או אולטרא-סגול, או בטיפולי-מים, בהסתמך על הוראות הרופא או לבקשת הלקוח. יכול להנחות את הלקוח בהקשר לביצוע פעילויות כמו תרגול רפואי או הרזייה, וכמו כן יכול לבצע בדיקות של הלקוח ולהמליץ על פעילויות או טיפולים לשיפור המצב הגופני. יכול לבצע רישומים של הטיפולים הניתנים ללקוחות (לפי Masseur - DOT). [ראה הערות (1) (2)].

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

אורטופד; אקופונקטוריסט; הומיאופת; כוח-עזר רפואי; כירופודיסט; כירופרקטור; מדרוך ספורט – התעמלות רפואית; מטפל סיעודי; מטפל בשיטות אפוס תראפיה; מפעיל ציוד רפואי; מרפא בעיסוק; מרפא ברפואה אלטרנטיבית; פדיקוריסט; פודיאטר; פודיאטריסט; פיזיותרפיסט התפתחות; רופא אוסטיאופת; רופא גריאטרי; רפלקסולוג; תרפיסט-שיקום; וכו' (2).

מטלות

אימון ותרגול (פציינטיים); בדיקה; בחירה; הדרכה; הוראה ולימוד; הכאה; הנחייה; הערכה (מצב הפציינט; יעילות הטיפול); הפעלה (ציוד ומכשירי טיפול); הקלה; הקרנה; התאמה (עזרים); חבישה; חימום; טיפול; לישה; מדידה; מתיחה; ניהול; סיוע; עיסוי; פיקוח; רישום (רשומות, ממצאים, מחשוב...); שחרור (שרירים תפוסים); שינוי ושיפור(תכנית הטיפול); שפשוף; תגבור (זרימת דם); תחזוקה (מצב הפציינט); תכנון וקביעה (תכנית הטיפול); תרגול; תמיכה.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

אמבטיות מים טיפוליות; מכשירי כושר שונים, כולל אופניים והליכוניים; מיטות וכסאות טיפול לעיסוי, לפיזיותרפיה ו/או לכירופרקטיקה; מכשירים שונים לעיסוי/פיזיותרפיה (לטיפול בגב; לסימולציה חשמלית, לאולטרה סאונד ואינפרא אדום, ולאלקטרו-תרפיה); מכשירי ביופיזיק, גלים קצרים, הידרותרפיה, מתיחה, תרגול מפרקים, טיפול בגלי הלם, וכדומה); אביזרי-עזר וחומרים לעיסוי/פיזיותרפיה (מזרונים וכריות טיפוליים, מכשירי חימום, כפפות, כדורים, רצועות גומי, חבישות, שמנים וחומרים, ג'ל, פרפין, כריות חימום, ציוד וכו').

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

. בתי חולים, מרפאות פרטיות; מרפאות לעיסוי/פיזיותרפיה (פרטיות ושל קופות חולים)

הערות

(1). **סוגי טיפולי העיסוי:** עיסוי רפואי; עיסוי ספורטאים; ועיסוי יופי.

א. עיסוי רפואי: העיסוי הרפואי, הינו דרך מצוינת לתחזק את הגוף על בסיס קבוע כפעולה מונעת כאבים עתידיים. העיסוי הטיפולי מטרתו להקל על כאבים ולהאיץ החלמת רקמות אשר נפגעו כתוצאה מחבלה או מדפוס תפקוד לקויים. בעיסוי רפואי המטפל מתייחס לבעיה הספציפית של המטופל ע"י תשאול מעמיק, אבחנה של הגוף ושל הבעיה עצמה ועובד נקודתית לפתור את הבעיה בעזרת טכניקות רבות ומגוונות. עיסוי רפואי הוא אינו עיסוי פינוק כדוגמת עיסוי שוודי, עיסוי שוודי עובד על הרקמות הרכות והשטחיות וגורם להרגעה כללית של הגוף. העיסוי הרפואי בד"כ מסיב' החדר לרבדים עמוקים וממוקדים יותר. לאחר טיפול אחד בד"כ כבר מופחת הכאב אך במקרים מסוימים מומלץ לבצע סידרה של טיפולים בכדי להגיע לתוצאה משמעותית ולאורך זמן. עיסוי רפואי ממריץ את הדם, מחזק את מערכת החיסונית, מעודד פעולת בלוטות הגוף ומערכת הלימפה וגורם להקלה במתחים נפשיים. העיסוי, ככלי רפוי נמצא בשימוש על ידי הסינים יותר מ-3000 שנה וידוע ביכולתו להביא לשיפור ניכר במצבים פיזיים ונפשיים ירודים. העיסוי הוא שיטת טיפול שעוזרת לנו להגיע לאיזון עצמי, להכיר מחדש את גופנו ואת רגשותינו. העיסוי עוזר להקל על כאבים ולהורדת מתח שהצטבר בשרירים בעקבות עבודה קשה או מצבי לחץ.

למי מתאים עיסוי רפואי? הטיפול בעיסוי רפואי מתאים לאנשים הסובלים ממתח, כאבי גב, כאבי צוואר, שרירים תפוסים, עייפות שרירים, כתף קפואה, מרפק טניס, בלט/פריצת דיסק, כאבים כרוניים, כאבים אקוטיים, לאחר הורדת גבס, דלקות, ונזקים ברצועות בגידים ובשרירים. עיסוי רפואי לא מתאים לאנשים הסובלים מחום כללי, מחלות זיהומיות, מחלות מדבקות, פצעים פתוחים, מחלות כלי דם, דלקות זיהומיות, וגידולים מסוימים.

(2) **סוגי העיסויים העיקריים:** 1. טווינה. 2. רפלקסולוגיה. 3. עיסוי סיני מסורתית. 4. שיאצו. 5. עיסוי תאילנדי. 6. עיסוי שוודי. 7. עיסוי שרירים עמוק. 8. עיסוי רקמות עמוק. 9. ליטוף. 10. אבנים חמות. 11. עיסוי ארומטראפי. 12. עיסוי על כסא. 13. עיסוי טורקי. 14. עיסוי פנים. 15. עיסוי משולב.

מראי מקום

1. U.S Dept. of Labor: Hospital e Tool – Physical Therapy www.osha.gov/SLTC/etools/hospital/clinical/pt/pt.html Module.
 2. U.S. Dept. of Labor: Dictionary of Occupational Titles (DOT), 4th. Ed., 2Vol., 1991
 3. Dictionary of Occupational Titles with O*NET tm Definitions 5th. Ed., 3 Vol. + 3 Supplements, 2003-2007
 4. ILO Encyclopedia of Occupational Health and Safety, 4th. Ed., ILO, Geneva, Swiss, 1998.

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר פיזיותרפיסט עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של פיזיותרפיסט. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶ וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא פיזיותרפיסט?

הפיזיותרפיסט מטפל בהפרעות הקשורות בעצמות, שרירים וחלקים של מערכת מחזור הדם או העצבים באמצעות שיטות מניפולטיביות, בשילוב עם אולטרא סאונד, חימום, ליזר, או טכנולוגיות דומות; הוא משתמש בשיטות פיזיותרפיה ו/או טכניקות ריפוי דומות כחלק מהטיפול הכוללני במטופלים נכים, פגועי-נפש או לא-מאוזנים (לפי ILO). (ראה גם הערה 1).

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- החלקה ונפילה על רצפות רטובות או משומנות בשמני עיסוי
- התחשמלות ממגע במכשירי חימום והקרנה לא תקינים או לא מוארקים כנדרש
- חשיפה לקרינות, לחום-יתר, לזוויבראציות, לרעש, ולבעיות סביבתיות אחרות
- חשיפה לכימיקלים שונים שיש להם השפעה בריאותית מיידית ו/או מאוחרת
- חשיפה לחומרי ניקוי היכולים להשפיע על העור או גם על מערכת הנשימה
- חשיפה לתרופות-מרשם, ולקרמים ומשחות המשמשים לעיסוי
- הידבקות, במחלה הקשורה עם דמים או נוזלי גוף אחרים, כתוצאה מקרבת-יתר או ממגע במטופל
- חשיפה למיקרואורגניזמים ולתוצרים הרעילים שלהם
- פגיעות במערכת שריר-שלד, כולל פגיעות הקשורות: ביציבה בעת עבודה, ובהזזה או נשיאה של חפצים כבדים או בעלי נפח גדול, ועקב מאמץ חוזר ונשנה; ותנודות המשפיעות על איבר ספציפי בגוף
- גורמים פסיכולוגיים וחברתיים הקשורים לאופי העבודה או למקום העבודה, כולל יחסי אנוש, ארגון העבודה, חשיפה לפשע או אלימות הקשורים בעבודה, עבודה במשמרות, וכו'.

* מעודכן ל - 1.1.13

נערך על ידי צוות מומחים בראשותו של פרופ' אלכסנדר דונגי אומץ על ידי ארגון הבינלאומי ILO.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

1	החלקה ונפילה על רצפות רטובות או משומנות בשמני עיסוי, או עקב התנגשות במכשולים המצויים באזורי הטיפול או במעברים
2	כוויות ו/או התחשמלות ממגע במכשירי חימום והקרנה לא תקינים או לא מוארקים כנדרש, במיוחד במקרים בהם יש מגע בין מים לכבלי חשמל
3	פציעה של הרגליים או הבהונות עקב נפילת חפצים כבדים עליהם
א3	חתכים ודקירות כתוצאה ממגע עם עצמים חדים (כמו מחטי מזרקים, סכינים, ...)

סיכונים פיזיקליים

2 3	חשיפה לקרינה מיננת
2 3	חשיפה לקרינה בלתי-מיננת: אור נראה, אולטרה-סגול, אינפרא-אדום, קרני לייזר, מיקרוגל, תדירויות רדיו, תדרים נמוכים, VLF, ELF, שדות חשמליים ומגנטיים
9	תנודות (vibrations) המשפיעות על גוף שלם
9	רעש (כולל אולטרה- ואינפרא-קול)
9	חשיפה לגורמים סביבתיים, כולל חום או קור קיצוניים, לחות גבוהה, לחץ סביבתי מוגבר או מוקטן, וכו'

סיכונים כימיים

4 5	גורמים כימיים בעלי השפעה מיידית: גרוי בעיניים, במערכת הנשימה, ובמברנות הריריות; השפעות על מערכת העצבים - כאבי ראש, תחושת שכרון, הקטנת ערנות, וכו'; בעיות במערכת העיכול; בעיות עור (גירוד, הופעת בועות, אבעבועות- עור, דרמטוזות וכו'); השפעות על אנשים רגישי-יתר בחשיפות מתחת לערכי הסף המומלצים; סיכונים בגלל חשיפה משולבת למספר גורמים; חוסר חמצן
4 5	סיכונים כימיים הגורמים להשפעות מאוחרות, כרוניות, או לטווח ארוך: הרעלה כרונית סיסטמית; השפעות סיסטמיות אחרות (על מערכות העיכול, העצבים, השתן, וכו'); השפעות על העור (גרימת רגישות-יתר ואלרגיות, דלקות-עור, וכו'); פגיעה בעיניים (פגיעה בראיה, צריבה, ירודים, קונז'ונקטיביטיס, וכו'); פגיעה במערכת הנשימה (תופעות דמויות קצרת, הצטברות נוזלים בריאות, פנימוקוניאזה, וכו'); השפעות בליעה (כאבי גרון, כאבי בטן, התכווצויות וצרבות, שלשולים, בחילות, הקאות, הקטנת הערנות, וכו'); אלרגיות כימיות שלא נכללו לעיל; השפעות על מערכת הרבייה, על הריון (הפלה ספונטנית, רעילות לעובר, מומים אצל התינוק וכו'); השפעות מסרטנות ומוטגניות
4 5	חשיפה לחומרי ניקוי, כמו גלוטראלדהיד, המשמש לחיטוי אמבטיות טיפולים, או ג'ל לשימוש בנהלי אולטראסאונד
4 5	תרופות מרשם, קרמים ומשחות שהעסיין משתמש בהן לעיסוי העור של הפציינט

סיכונים ביולוגיים

6	הידבקות, במחלה הקשורה עם דמים או נוזלי גוף אחרים, כתוצאה מקרבת-יתר או ממגע במטופל
6	חשיפה למיקרואורגניזמים ולתוצרים הרעילים שלהם
7	חשיפה לצמחים רעילים או גורמי-אלרגיות
7	חשיפה לחרקים, העלולה להתפתח לתופעות אלרגיות או אנאפילקטיות

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

8	פגיעות במערכת שריר-שלד, כולל פגיעות הקשורות: ביציבה בעת עבודה, הזזה או נשיאה של חפצים כבדים או בעלי נפח גדול, מאמץ חוזר ונשנה
8	תנודות המשפיעות על איבר ספציפי בגוף
8 9	גורמי אי-נוחות וסבל פיזיים וכימיים (למשל: זיהום אוויר, ריחות רעים, רעש מפריע, תאורה לקויה, תסמונת הבניין החולה, וכו')
9	גורמים פסיכולוגיים וחברתיים הקשורים לאופי העבודה או למקום העבודה, כולל יחסי אנוש, ארגון העבודה, חשיפה לפשע או אלימות הקשורים בעבודה, עבודה במשמרות, וכו'

רשימת אמצעי המניעה

1	הרצפות חייבות להיות נקיות ויבשות וללא חבלים או כבלי חשמל החוצים אותן וללא מכשולים אחרים; היכן שיש סכנות החלקה (סביב מכונות ערבול מים, שימוש בשקיות קרח, מכשירי הידרואקולטור, ...) יש לספק שטיחי-רצפה מונעי החלקה, ומגבות לספיגת מי טפטוף
2	יש לבדוק תקופתית, באמצעות חשמלאי מוסמך, את מכשירי הטיפול המשמשים לחימום והקרנה, לוודא שהם תקינים ושאינן סכנת מגע בינם לבין מים; יש לנטר תקופתית את מצב המכשור החשמלי ואת נהלי העבודה של מפעיליו (יש לבדוק חזותית ופיזית את מצב הכבלים ולוודא שיש הארקה נאותה)
3	יש לנעול נעלי מגן עם סוליות מונעות החלקה; יש לוודא שהמעברים חופשיים מרהיטים וחפצים מיותרים אחרים
3 א	יש לטפל בזהירות רבה בעצמים חדים; מחטי מזרקים משומשים יש לאחסן במיכלים מיוחדים
4	יש להשתמש, במידת האפשר, בכימיקלים פחות רעילים, או בתהליכי עיקור יותר בטוחים; בעבודה עם גלוטראלדהיד יש להבטיח דילול האדים ע"י אוורור חזק של לפחות 10 חילופי אוויר לשעה בחדר הטיפול
5	יש להקפיד על נהלי הטיפול הבטוחים לגבי שימוש בתרופות ובמשחות. לדוגמה: על התרפיסט ללבוש כפפות בעת ביצוע עיסוי בפציינט. יש לאמץ נוהל טיפולים מוגדר המתייחס להיבטים השונים של פעילות הפיזיותרפיסט, כמו – הדרכה בבטיחות, שילוט אזהרה, שימוש בגליונות בטיחות של כימיקלים ו/או תרופות, וכדומה
6	יש לנקוט באמצעי הזהירות המקובלים במקצועות הרפואיים למניעת מגע עם דמים או נוזלי גוף אחרים, כולל שימוש בצידוד מגן אישי (כמו כפפות, מסכות, מגני פנים, ומשקפי-מגן) כשעלול להיווצר מגע [נתזים, טיפות, תרסיס, ...] עם דמים, נוזלי גוף, פצעים פתוחים, והפרשות מהפה, האף, העין, מערכת הנשימה וכדומה. עובד הרגיש ללטקס טבעי חייב להשתמש בכפפות נטולות לטקס ולהימנע ממגע עם מוצרי לטקס אחרים
7	יש להקפיד על ניקיון המרפאה והחצר ועל קיום משטר טיפול וניקיון נאות
8	יש להתייעץ עם מומחה לארגונומיה בנוגע לתנוחות העמידה והיציבה בעת ביצוע הטיפולים (במיוחד לגבי עיסויים) על מנת למנוע פגיעות שריר-שלד
9	רצוי להתייעץ עם פסיכולוג תעסוקתי/ מומחה לארגונומיה המתמחה בתחום זה

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

מומחה לעיסוי-גוף; עסיין; תרפיסט פיזיקאלי.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

מתכנן ומבצע טיפולים פיזיותרפיים לפציינטים שהופנו ע"י הרופא המטפל ואשר סובלים מפציעות, או ממחלות שריר, עצב, מפרק או עצם, כדי לשחזר את התפקוד, להקל על הכאב, ולמנוע נכות: סוקר את ההפניה של הרופא המטפל ואת הרשומות הרפואיות ומצבו של הפציינט כדי לקבוע את הטיפול הפיזיותרפי הדרוש. בוחן מומד את החוזק של הפציינט, ואת ההתפתחות המוטורית, התפישה התחושתית, היכולת התפקודית, והיעילות של מערכות הנשימה ומחזור הדם, ורושם את הממצאים על מנת לבנות או לעדכן את התוכנית הטיפולית. מתכנן ומכין תוכנית טיפול כתובה בהתבסס על הערכת הנתונים של הפציינט. בוחר תרגילים ידניים עבור הפציינט בכדי לשפר ולתחזק את תפקודו. מדרבן ומסייע לפציינט בביצוע פעילויות פיזיות שונות, כמו תרגילים לא ידניים, פעילויות תפקודיות אמבולטוריות, פעילויות יומיומיות, והשימוש במתקני-עזר ותמיכה, כמו קביים, מקלות הליכה ופרוטזות. מפקח על טיפולים הכרוכים ביישום של גורמים פיזיקליים, תוך שימוש בציוד כמו מיכלי הידרותרפיה ואמבטיות מערבולת, חבישות לחות, מנורות אינפרא-אדום ואולטרה-סגול, ומכונות אולטרה-סאונד. מבצע הערכת יעילות בשלבים השונים של הטיפול ומשנה אותו במידת הצורך כדי להשיג תועלת מרבית. מבצע עיסוי, תוך כדי יישום של הידע של שיטות העיסוי ופיזיולוגית הגוף. באמצעות ציוד מתיחה מבצע מתיחות, שמטרתן הקלה של הכאבים. רושם ידנית בגיליון של המטופל, או מכניס ישירות למחשב, את המידע הקשור בטיפול, בתגובות ובהתקדמות של הפציינט. מדרבן את הפציינט ואת משפחתו בנהלי הטיפול המשלים שיש להמשיך בהם בבית. מעריך, ומתאים את התוצאות והמתקנים האורטופדיים של הפציינטים וממליץ לבונה המתקנים על השימושים הדרושים בהם. משוחח עם הרופא המטפל ועם רופאים נוספים כדי לקבל מידע נוסף אודות הפציינט, מציג שינויים בתוכנית הטיפולית, ויוצר שילוב בין הטיפול הפיזיותרפי לבין ההיבטים האחרים של הטיפול הבריאותי בפציינט. מכוון, מדרבן ומנהל את פעילויותיהם של עוזרים, סיעדים וסטודנטים. יכול לתכנן ולנהל הרצאות ותוכניות הדרכה בפיזיותרפיה ובנושאים דומים, עבור סגל רפואי, סטודנטים וקבוצות בקהילה. יכול לתכנן ולפתח תוכניות של מחקר פיזיותרפי ולהשתתף בביצועו. יכול לכתוב ולפרסם מאמרים וכתבות סכניים. במסגרת מוסדות חינוכיים, יכול ללמד שיטות ונהלים בתחום הפיזיותרפיה. יכול להגביל את טיפולו רק עבור קבוצה מוגדרת של פציינטים או נכים או להתמחות בניהול מחקר פיזיותרפי. במתקנים שבהם מועסקים גם סטודנטים הוא יכול לעסוק בעיקר במתן של טיפולים מורכבים, כגון סוגים מסוימים של תרגילים ידניים ואימונים פונקציונאליים, ולפקח על הביצוע של טיפולים אחרים. יכול לתכנן, לנהל ולתאם תוכניות פיזיותרפיות ואז יקרא "מנהל פיזיותרפיה". חייב לקבל רישיון עבודה במקצוע בהתאם לדרישות של גוף הרישוי המוסמך (לפי DOT) בישראל חייב לקבל רישיון של האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות.

<http://www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=4&catId=42&PageId=4934>

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

אורטופד; אקופונקטוריסט; הומיאופת; כוח-עזר רפואי; כירופודיסט; כירופרקטור; מדרבן ספורט – התעמלות רפואית; מטפל סיעודי; מטפל בשיטות אפסו תראפיה; מטפח/עסיין (מס'סט); מפעיל ציוד רפואי; מרפא בעיסוק; מרפא ברפואה אלטרנטיבית; פדיקוריסט; פודיאטר; פודיאטריסט; פיזיותרפיסט התפתחות; רופא אוסטיאופת; רופא גריאטרי; רפלקסולוג; תרפיסט-שיקום; וכדומה. (2)

מטלות

אימון ותרגול (פציינטים); בדיקה; בחינה; בחירה; ביצוע; דיון; הדרכה; הוראה ולימוד; הכוונה; המלצה; הערכה (מצב הפציינט; יעילות הטיפול); הפעלה (ציוד ומכשירי טיפול); הקלה; התאמה (עזרים); חבישה; טיפול; מדידה; מחקר; מניעה; מתיחה; ניהול; סיוע; סקירה; עיסוי; פיקוח; פרסום (מאמרים וכתבות); רישום (רשומות, ממצאים, מחשוב...); שחזור (התפקוד); שינוי ושיפור(תכנית הטיפול); תחזוקה (מצב הפציינט); תכנון וקביעה (תכנית הטיפול); תמיכה.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

אמבטיות מים טיפוליות; מכשירי כושר; אופניים והליכוניים (חשמליים, הידראוליים, פניאומאטיים...); מיטות וכסאות טיפול לפיזיותרפיה ולכירופרקטיקה; מכשירים שונים לפיזיותרפיה (לעיסוי; לטיפול בגב; לסימולציה חשמלית [TENS]; אולטרה סאונד ואינפרא אדום; מכשירי זרמים [אלקטרו-תרפיה]; מכשירי ביופידבק, גלים קצרים, הידרותרפיה, מתיחה, תרגול מפרקים, טיפול בגלי הלם, וכדומה); ציוד שיקום וסיעוד אורטופדי וקרדילוגי; אביזרי-עזר וחומרים לפיזיותרפיה (מזרונים וכריות טיפוליים, מכשירי חימום, כדורים, רצועות גומי, חבישות, שמנים וחומרים, ג'ל, פרפין, וכו').

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

בתי חולים, מרפאות פיזיותרפיות (פרטיות ובקופות חולים)

הערות

1. הפיזיותרפיסט עוסק בריפוי מחלות (או פגיעות) באמצעים פיזיקליים ולא באמצעות תרופות; האמצעים כוללים עיסוי, תרגילים, חימום, אור אולטרה-סגול או אינפרא-אדום, גלים קצרים, הידרותרפיה, מיתקנים מכניים כדוגמת מכונות תרגול, מתיחה, וויברציה, וכדומה.
2. סוגי העיסויים העיקריים הם: טווינה; רפלקסולוגיה; שיאצו; אבינים חמות; ליטוף; עיסוי סיני מסורתי; עיסוי תאילנדי; עיסוי שוודי; עיסוי טורקי; עיסוי ארומתרפיה; עיסוי שרירים עמוק; עיסוי רקמות עמוק; עיסוי על כסא; עיסוי פנים; עיסוי משולב.

מראי מקום

1. U.S Dept. of Labor: Hospital e Tool – Physical Therapy Module. www.osha.gov/SLTC/etools/hospital/clinical/pt/pt.html
2. U.S. Dept. of Labor: Dictionary of Occupational Titles (DOT), 4th. Ed., 2Vol., 1991
3. Dictionary of Occupational Titles with O*NET tm Definitions 5th. Ed., 3 Vol. + 3 Supplements, 2003-2007
4. ILO Encyclopedia of Occupational Health and Safety, 4th. Ed., ILO, Geneva, Swiss, 1998.